

ИЗЛОЖБИ

Аркадиските соништа на уметникот

Д-Р БОРИС ПЕТКОВСКИ

Творештвото на Рубенс Корубин е уште еден хуманистички проект во време на тоталниот nihilizam на сите вредности. Пред сè, слободен од кој и да е идеолошки, верски, национален, естетски или политички налог, македонскиот уметник (со огромна скрупулозност) создава во класичните дисциплини на сликарството и цртежот. Корубин никако не е одбоен за најразлични форми на нивното одрчување, особено во крајот на ова изморено столетие, но си поставува други антрополошки цели. Тие можат да се чинат утопистички: Корубин верува во „убавото сликање“, зашто тоа е неминовност на неговото постоење како човек и како творец. Тој воспоставува хедонистички или епикурејски однос со сопствените творби и верува дека тие така можат да дејствуваат и „на другите“. Заради таа своја темелна опсесија, Корубин со својот медитерански сензбилитет и визуелната култура: градена, меѓу другото и во двегодишниот студиски престој во Париз, ги барал своите специфични модели во некогашни и денешни творечки трагања. Тоа е битен момент во досегашната творечка постапка на Корубин.

Не е таа синтетички коктел од позајмици на веќе стореното од другите“. Фината, носталгична почит што Корубин им ја укажува на делата на повеќе творци пред него, е искажана низ неговата творечка дејност, со обликувањето на сопствената фантазија. Медитеранската опсесија на Корубин: за овој сликар тоа значи постојана глад за претворање на светот во еден подарок на духот и на сетилата, го раководеше низ сите негови досегашни истражувања. Со нив Корубин го ткаеше оној ликовен јазик кој го чувствуваше како инкарнација на сопственото творечко битие. По привичните (од осмата деценија наваму) дискретни зближувања со барокот: Rembrandt, Velazquez, Le Greco, Wegmeer (трајно ги вгради во својот менталитет нивните ликовни дискурси), уметникот внимателно се насочи и кон други зони на европската визуелна култура. Се сроди со меланхоличната, блага, истанчена уметност на

A. Watteau; со перверзната деликатност на H. Füssli, при што Корубин го „смегчува“ неговиот пикантен еротизам; со дел од минуциозно изведените носталгично-легиендарни сцени на англиските Pre-Raphaelites-и; со религиозно-митолошки, филозофски и литерарно мотивирани дела на некои европски симболисти (Boecklin, Moreau, P.P. de Chavannes); со измечтаните и мошне рафинирани аркадски предели и фигури на групата Nabis; но (од деветата деценија наваму) најмногу со миниризмот: од Леонардо, Parmigianino, Бронзино, Le Greco, до творците на денешната италијанска Pittura Anacronista, Colta или Ipermanierista.

● Кон самостојната изложба на Рубенс Корубин во париската галерија „Л лис“

Тоа совпаѓање со духот на миниризмот, како предвесник на модерната ликовна мисла: а не коњукуртно „цитирање“ на одделни негови ликовни перформанси низ вековите, кај Корубин произлегува од суштествената одлика на неговиот личен ликовен дискурс. „Обичното“ се преобразува, се изменува од неговиот контекст. Сопствениот домашен амбиент станува аркадски простор, земја на семојното, на чудесното, на ноктурните предели, на здржаната морничавост. Во мемориската фантазија на Корубин елементите на неговата слоевита визуелна култура се проткаени со интимниот дневник на уметникот: со бабините приказни; со народните бајки и легенди; со секвенци од митологијата (грчка и словенска) и од христијанството. Во тој синкретизам на можното и неможното, Корубин се снаоѓа со способноста освоена хуманистичка култура да ја „измеша“ со детската девственост и фантазија. Па така Алисината земја на чудата се преселила во Корубиновата вила-ателје крај Скопје...

Сепак, покрај сродности со одделни одлики на новиот италијански маниризам, најновите дела на Корубин (изложени сега во Париз) не се потчинети на сета негова филозофска и естетска програма: не го споделува неговиот цинизам спрема минатото што се „цитира“; мешањето на „позајмици“ од ликовните модели на некогашните историски епохи, со современиот вкус за кичот, како провокација и новина; ниту неговото кокетирање со можната смрт на уметноста (според Logedana Parmesani).

Но Корубиновата обликувачка постапка: со која се поставени во непредвидливи соодноси интелектуалните и емотивните слоеви на неговата духовна личност и фантазија, се сојузува со уште една специфична појава во уметноста на минатото. Обично е означена со поимот capriccio. „Etrange

principe que se caprice, dont la loi serait l'imprevisible et l'incosistance absolue. Il se justifie comme lien de l'épanouissement de l'imagination artistique, fondement de l'art moderne, moment du passage de l'imitation de la réalité à son invention. Position critique que l'on rapprochera de celles qui, depuis le début de ce siècle, ont tenté de donner voix, corps, consistance aux esthétiques anticlassiques, du baroque au manierisme et à l'anti-Renaissance...“ (Partick Mauries, Le genie de l'imprevisible, Beaux-Arts, No 158, 1997).

Како внатрешен поттик за ваквата досегашна ориентација на Корубин, може да се претпостави и (најверојатно е непрограмирана) потребата: да преобрази во своето творештво елементи на некогашни стилски епохи што не се случиле и во македонската уметност на минатото; да учествува така во вградувањето на македонската уметност во европските тво-

речки процесии, не со нивна симулација, туку со авторски влог во нивната многувидност. А бујата и полна со благост е и фантазијата на Корубин. Така сцените и во најновите слики на уметникот ги преплетуваат сферите на земното, на фантазијата, на светото. Ангели дебдеат во грмушките на авторовата градина или во неговото атеље, не како фантастичен, туку како секојдневен дел од животот негов и на неговото семејство: само една слика е неконвенционална варијанта на „L'Apposition“, во која метафизичките претстави се сликани како и другите ликови на Корубин. Во чудни ноктурни пеобразби на природни амбиенти се дружат самовили и смртни суштества. Крешки, етерични фигури се сместиле во аркадски предели, понекогаш осветени со призрачната светлина на месечината... Слот овој благороден, спиритуален говор на делата на Корубин, е искажан со треперливи, сензуални линии на лефтерни, понекогаш арабеско по извиени цртачки траги. Меките, разлезани или педантно врамени парцели на формите на фигурите и предметите, нежно се слеваат една во друга. Рабовите се претопуваат со еднообразно или повеќебојно обликуваните екрани-заднини на сликите на Корубин. Белите, трошни, прозирни белузниково-сребреникави ангелски сеништа, се дружат со елегантни, крешки фигури на уметникот и неговите блиски: врз нив Корубин понекогаш поставува сочни, звучни бои, напати во неочекувани хармонии. А духовниот спокој на овие дела е постигнат и со промислениот речиси театрален ритуал на позите на одделните фигури.

Всушност, Корубин гради „image“ која ја контемплира и евидентира, во сопствената иконологија и во нејзините процеси, сопствената темпоралност, сопственото траење“; ја ткае сликата со трпението својствено на ткаачот, толку долго за да се заборава поминливоста на времето (M. Calvesi).